

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

BETJENTBOLIGEN (TIDL.)

STEVNS KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	01.02.2012
Besigtiget af:	Simon Harboe
Journalnummer:	2011-7.82.06/336-0001
Kommune:	Stevns Kommune
Adresse:	Slotsgade 10, 4600 Køge
Betegnelse:	Betjentboligen (tidl.)
Fredningsår:	1939
Omfang:	<i>Bindingsværkslænge (1725) og senere tilbygget tværbygning</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Den tidligere Betjentbolig ligger som den første bygning på den vestre side af Slotsgade, syd for Vallø Slot. Tværbygningen ligger op ad den sydvestlige del af bindingsværkslængen.

Bindingsværkslængen er én etage høj og står med sortmalet tømmer og gulkalkede tavler samt et teglhængt, helvalmet tag. I tagfladerne sidder flere nyere kviste samt ældre og nyere ovenlys. I rygningen sidder tre murede skorstene med sokkel og krave. Gårdsiden er grundmuret. Til gaden er vinduerne korspostformede, klassicistiske vinduer, mens de på gårdsiden er torammede med tre ruder i hver ramme. På gårdsiden findes en kældernedgang samt to naturstenstrapper med smedjernsgelændere, der fører op til de to hoveddøre, der begge har et overvindue. Der er kælder under dele af bygningen.

Det indre er gennemgående kendetegnet ved en traditionel planløsning med køkken mod gården og stuer mod gaden. Overfladerne i stueplan og på den udnyttede tagetage er gennemgående nyere. Der er bevaret ældre døre og gerichter, partier med ølandsfliser samt en kælder med kampestensfundament.

Tværbygningen er en grundmuret og gulkalket driftsbygning i én etage med teglhængt heltag, læssekvist og portgennemkørsel mod vest. Bygningen har sort sokkel, mørkegrønne dobbelte revleporte, krydsopsprossede støbejernsvinduer og hvid dobbelt savsnitsgesims. I tagfladerne sidder flere ældre ovenlys og i rygningen en muret skorsten. Porte, vinduer og lemme har kurvehanksbuede stik. I det indre rummer tværbygningen garager og rum til opbevaring.

— BYGNINGSHISTORIE

Bindingsværkslængen blev opført i 1725. længen er senere blevet ombygget og gårdsiden omsat i grundmur.

— KILDER

Sys Hartmann, (red.), Vallø, Et kvindehus gennem 250 år, Vallø Stift, Gyldendal 1988.

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Betjentboligens miljømæssige værdi knytter sig til de to bygninger som værende væsentlige dele af den kulturmiljømæssige helhed, som bebyggelsen langs Slotsgade syd for Vallø Slot udgør. Hertil kommer den med Slotsgades øvrige bygninger, ens farvesætning, der sikrer et formfuldendt og harmonisk gadeforløb.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Bindingsværkslængens kulturhistoriske værdi knytter sig i det ydre til den traditionelle fremtræden i bindingsværk med korspostvinduer og helvalmet tegltag. I det indre knytter den kulturhistoriske værdi sig til de bevarede dele af den ældre planløsning, kælderen med kampestensfundament samt de ældre døre og gerichter.

Tværbygningens kulturhistoriske værdi knytter sig til placeringen bag bindingsværkslængen og den udpræget funktionelle fremtræden med portgennemkørsel, læssekvist og revleporte.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Bindingsværkslængens arkitektoniske værdi ligger i den ældre, traditionelle fremtræden med opstolpet tømmer og et højt helvalmet tag med tre slanke skorstenspiber, der visuelt løfter bygningen. Udtrykket er enkelt og levende, med få stormbånd og en irregulær vinduessætning.

Tværbygningens arkitektoniske værdi ligger i den velproportionerende og prunkløse fremtræden med skarptskårne helgavle, revleporte og støbejernsvinduer. Udtrykket er enkelt, funktionelt og tillukket, samtidig med at den dobbelte savsnitsgesims, vinduernes elegante opsprosning og åbningernes kurvehanksbuede stik, viser en gennemgående interesse for detaljen. Den taktfaste vindues- og portsætning giver tillige bygningen karakter og rytme.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bindingsværkslængens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til bygningens oprindelige og ældre bygningsdele og -detaljer,

herunder bindingsværket, korspostvinduerne og skorstenene. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

I bindingsværkslængens indre knytter de bærende fredningsværdier sig til de bevarede dele af den ældre planløsning, de ældre bygningsdele og –detaljer, herunder døre og gerichter, kælderen samt den traditionelle materialeholdning.

I tværbygningens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til bygningens udprægede driftskarakter med de karakteristiske elementer og detaljer i form af gennemkørsel, læsekvist, revleporte og krydsopsprossede støbejernsvinduer. Hertil kommer skorstenen, gesimsen og den traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Det anbefales, at de nyere ovenlys i bindingsværkslængens tagflade på sigt fjernes eller ændres til et udtryk og omfang, som i højere grad harmonerer med bygningens alder og arkitektur.